

עפ"ג 49012/06/16 - מדינת ישראל נגד מרדכי שושן

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 49012-06-16

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המערערת

מרדכי שושן
ע"י ב"כ עו"ד יריב אבירם

נגד
המשיב

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט שמואל הרבסט) מיום 9.5.16 בת"פ 24921-04-14, לו צורפו ארבעה תיקים נוספים: ת"פ 9151-05-14, ת"פ 32884-06-13, ת"פ 14868-07-14 ות"פ 29485-06-15.

כללי

1. המשיב הורשע על יסוד הודאתו בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר, התפרעות, בריחה ממשמורת חוקית, התקהלות אסורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ברכב ללא ביטוח, אי ציות להוראת שוטר במדים, זיוף סימן זיהוי לרכב, תקיפה סתם, החזקת סכין, הפרת הוראה חוקית והפרעה למהלך הסדיר של בחירות. המשיב נדון לשישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, הופעל בחופף מאסר מותנה בן חמישה חודשים. כמו כן, הוטלו עליו שני מאסרים על תנאי, קנס בסך 4,500 ₪ וצו מבחן למשך 18 חודשים. הערעור מופנה כנגד קולת העונש.

2. ואלה המעשים: בת"פ 24921-04-14 הורשע המשיב כי ביום 10.4.14, במהלך מעצרו של בנו שהשתתף בהפגנה בלתי חוקית בבית שמש שכללה התפרעות והשלכת חפצים שונים לעבר השוטרים, ניסה המשיב למשוך את בנו אליו, ותוך כך, הוא דחף את השוטרים ואף היכה אחד מהם באגרוף. בהמשך, במהלך מעצרו של המשיב, הוא השתולל וירק בפניו של שוטר אחר. בת"פ 9151-05-14 הורשע כי ביום 27/05/14 נהג באופנוע ללא רישיון וכשלוחיות הזיהוי מקופלות, לא ציית להוראת שוטר להציג רישיון נהיגה וברח מהמקום. השוטר, שזיהה את המשיב, נסע לביתו של המשיב, שהבחין בשוטר, ירד מהאופנוע וניסה לברוח בריצה. בת"פ 32884-06-13 הורשע כי ביום 22/01/13, בו נערכו בחירות, הגיע המשיב לקלפי, הפך שולחנות במקום ותקף אדם. המשיב צבט אותו בזרועו וגרם לו לאדמומית וכן

הפיל את הפרגוד ואת הפתקים שהיו מונחים מאחוריו. **בת.פ. 14868-07-14** הורשע המשיב כי ביום 29/12/11 השתתף בהפרת סדר בבית שמש, ולאחר שצפה בשוטרים עוצרים מתפרעת שהייתה במקום, הוא ניגש אליהם וכינה אותם "נאצים", וכן לפת את צווארו של אחד השוטרים שהיו במקום. לאחר שהובהר לו על הכוונה לעצרו, החל המשיב להתנגד לכך תוך שימוש בבעיטות ובאגרופים שכוונו לפלג גופם העליון של השוטרים שהיו במקום. **בת.פ. 29485-06-15** הורשע המשיב כי הפר הוראה חוקית בעת שנסע יחד עם אחר על אופנוע כשבכיסו סכין, וכל זאת בעת שהיה עליו לשהות במעצר בית מלא.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער טוענת כי נוכח ריבוי התיקים, חומרת העבירות והעובדה שבוצעו על פני תקופה מתמשכת של מספר שנים, עונש מאסר בעבודות שירות אינו הולם, אינו מידתי ואין בו כדי לקדם את הרתעת הציבור ואת הרתעת המשיב בפרט. זאת גם נוכח נסיבותיו האישיות של המשיב, והיעדר הליך שיקום משמעותי. מתסקירי שירות המבחן עולה כי הוא אינו מפנים את חומרת העבירות שביצע, הוא לוקח אחריות חלקית בלבד על מעשיו, הוא השתתף בקבוצת הטיפול כניסיון לקבלת יתרון במסגרת ההליך המשפטי, והוערך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות העבירות. עוד נטען, כי האינטרס השיקומי הינו אך שיקול במסגרת כלל שיקולי הענישה ואין לו מעמד מכריע. המערער טוענת גם כי בית משפט קמא שגה בקבעו מתחם ענישה אחד לכל העבירות בתיקים הראשון והרביעי, כאשר מדובר בשני אירועים שונים שאירעו בהפרש של כשנתיים וחצי זה מזה, והקשר היחיד ביניהם הוא מקום האירוע. באשר למתחם שנקבע לתיק בו הורשע הנאשם, בין היתר, בנהיגה בזמן פסילה וללא רישיון, נטען כי יש לקבוע מתחם חמור משמעותית נוכח העבירות בהן הורשע בתיק זה, וכן להטיל עליו פסילת רישיון לתקופה משמעותית ביותר. נטען כי נהיגה בזמן פסילה מצדיקה הטלת עונש מאסר בפועל, במיוחד בנסיבות בהן המשיב כבר ביצע עבירה זו בעבר. כמו כן, שליחת המשיב לחו"ד הממונה על שירות המבחן בטעות יסודה שכן הכלל הנהוג בפסיקה הוא כי אין מקום לעשות כן בנסיבות בהן נגד נאשם תלוי ועומד מאסר על תנאי בר הפעלה (המערערת הפנתה לרע"פ 8654/14 **מיכאל בחתה נ' מדינת ישראל**). עוד נטען כי גם נוכח הרף התחתון של מתחמי הענישה הנפרדים שקבע בית משפט קמא עבור כל עבירה, נוכח עקרון ההלימה והצורך לצבור את העונשים בגין כל אירוע, גם אם צבירה לא מלאה, ונוכח כמות העבירות (15 עבירות בחמישה תיקים נפרדים) - הטלת עונש של עבודות שירות אינו מידתי. בנוסף, להמחשת הטעות שנטען כי בית משפט קמא לקה בה, באה הפנייה להחלטות במקרים אחרים, דומים, שם הוטלו עונשים חמורים יותר כאשר הכלל הוא שבגין נהיגה ללא רישיון, יש לגזור מאסר של ממש, וכן, לא היה מקום לסטות מהמתחם לאור שיקולי שיקום, ובכל מקרה השיקום אינו תכלית יחידה ואינו יכול להחליף את עקרון ההלימה. על כן, יש לגזור על המשיב 28 חודשי מאסר.

ב"כ המשיב טען, בין היתר, כי בית משפט קמא שם דגש על נושא השיקום ובצדק. גזר הדין הינו ראוי, היה מקום לסטות מהמתחם לאור שיקולי שיקום. מתסקירי שירות המבחן ניתן ללמוד כי המשיב אכן השתקם. ההמלצה הייתה לעונש מאסר בעבודות שירות, המשיב אב ל - 12 ילדים ובאה התייחסות לילדותו הקשה. בית משפט קמא התייחס לכך שעד גיל 36 לנאשם לא היו הרשעות, התסקירים מעידים על תהליך שיקומי שלם ובית משפט קמא הביא זאת בחשבון ואף שמע את קצין המבחן. ההתקדמות אמנם איטית אבל קיימת. מדובר במעשים שלא היו מתוכננים מראש, המשיב שהה 45 יום במעצר ולאחר מכן שהה במעצר בית מלא במשך 14 חודשים. מכל אלה נטען כי יש לדחות הערעור. כן הוגשה פסיקה בנוגע עם שיקום.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב, יליד 1976, עולה כי הינו נשוי ואב (באותה עת) ל - 11 ילדים, מתגורר בבית שמש. שירות המבחן התרשם מדפוסי התנהגות אלימים וקושי בקבלת סמכות. המשיב השתלב בהליך טיפולי ממושך ומשמעותי, ממנו נתרם. יחד עם זאת, המשיב לקח אחריות חלקית בלבד לביצוע העבירות, ביטא עמדה מצמצמת וקושי להפנים את חומרתן ולהתמודד עם המניעים לביצוען, במיוחד בנוגע לעבירות הנהיגה. ברישומי התעבורתי חמש הרשעות קודמות בגין נהיגה כשרישיון הנהיגה אינו בתוקף למעלה משישה חודשים, בגין נדון, בין היתר, ל - 14 ימי מאסר בפועל בתחילת שנת 2014, ומאסר על תנאי. כמו כן, לחובתו הרשעה משנת 2011 בגין בניה ללא היתר. שירות המבחן התרשם כי בשנים האחרונות ניכרת התדרדרות במצבו, ובכלל זה ביצוע עבירות אלימות ועבירות כלפי שוטרים. הומלץ על הטלת עונש של מאסר בעבודות שירות, עונש מותנה וצו מבחן למשך 18 חודשים.

דין

5. לזכות המשיב עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, וההליך הטיפולי הממושך אותו עבר. כמו כן, יש להביא בחשבון כלל השיקולים לקולה את מצבו המשפחתי. מאידך, האחריות שלקח המשיב הנה מצומצמת ושטחית, כעולה מתסקיר שירות המבחן. המשיב לא ביטא הפנמה של חומרת המעשים והשלכותיהם. בנוסף, לחובת המשיב נזקפת חומרת העבירות שביצע. במעשיו הפגין המשיב אלימות חמורה ומזלזלת כלפי שוטרים האמונים על בטחון הציבור ותקף אותם אך בשל מילוי תפקידם כדין. כמו כן, המשיב נהג באלימות ותקף גם אדם בקלפי. המשיב ביצע גם עבירות תעבורה תוך הבעת זלזול מוחלט בחוק ובגורמי האכיפה. עברו התעבורתי של המשיב מלמד כי הוא אינו רואה פסול במעשיו, ולא היה בענישה שהוטלה עליו כדי להרתיעו. מתסקיר שירות המבחן עולה כי למשיב דפוסי התנהגות אלימים וקושי בקבלת סמכות מצד גורמי המדינה, וכי יחסו לעבירות התעבורה שביצע הינו מזלזל, תוך שלילת משמעותן וחומרתן. בנסיבות אלה האינטרס הציבורי דוחק נסיבות אישיות ומחייב ענישה הרתעתית ומשמעותית. לשיקומו של המשיב יש לתת משקל אך לא עד כדי דחיקה מוחלטת של האינטרס הציבורי. בנסיבות אלה הערעור מתקבל. עונש המאסר לתקופת שישה חודשים שהוטל על המשיב ירוצה במאסר של ממש (ולא בדרך של עבודות שירות). עונש המאסר המותנה לתקופת 5 חודשים שהוטל על המשיב ירוצה במצטבר לתקופת ששת החודשים באופן שהמשיב ירצה 11 חודשי מאסר בפועל. יתר חלקי גזר הדין יעמדו על כנם.

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ז, 23 פברואר 2017, במעמד ב"כ המערערת, ב"כ המשיב והמשיב עצמו.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד